international legal acts ratified by Ukraine. In addition, the rights of the church are enshrined in the statutes (regulations) of each church, which must comply with the current legislation.

The author analyzed the international regulatory legal acts in which the rights of the church are enshrined, and special attention is paid to a special legislative act of Ukraine – The Law of Ukraine "On Freedom of Conscience and Religious Organizations" of April 23, 1991.

After analyzing the rights of the church, which are enshrined in the special legislation of Ukraine on this issue, the author identified the existing shortcomings and ways to overcome them. In particular, it was proposed to amend the current legislation, in the form of specific amendments to articles relating to the rights of the church.

In conclusion, the author emphasizes that to date the church is endowed with a broad scope of rights, to define what is impossible in the framework of one special law. However, he also notes that by giving the church a certain amount of rights inherent only to it, the legislator must determine it completely in order to prevent a possible narrowing. It is further noted that this is also necessary for a clear understanding of their responsibilities both by the church and other subjects in relation to the church in order to prevent a possible violation of the law, since obligations derive from rights. With this in mind, the author insists on the need to determine them as much as possible in the legislation, give them clear wording and prevent them from a monotonous interpretation.

Keywords: church rights; the constitutional and legal status of the church; freedom of conscience and religion; religious ceremonies and ceremonies; literature and religious objects; charity and cultural and educational activities.

УДК 342.95/351.74:81

Р. Пилипів, канд. юрид. наук, доц.
Івано-Франківська філія Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна",
Івано-Франківськ, Україна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ВІДМЧОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО НАГЛЯДУ ЗА ДОРОЖНІМ РУХОМ

Досліджуються особливості та способи здійснення відомчого (внутрішнього) контролю за діяльністю патрульної поліції (окремих її посадових осіб) щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. Виокремлюються дві основні форми контролю: поточний контроль за повнотою та якістю виконання патрульною поліцією покладених на неї законодавством завдань та оскарження дій і рішень, здійснюваних (прийнятих) посадовими особами патрульної поліції. Підкреслюється, що чіткої регламентації організації та порядку проведення контролю несення служби поліцейськими патрульної поліції дотепер не існує, у зв'язку з чим доводиться необхідність розробки й затвердження наказом керівництва Національної поліції відповідних рекомендацій.

Ключові слова: безпека дорожнього руху, забезпечення прав громадян, законність, контроль, патрульна поліція.

Вступ. Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ст. 19 Конституції України). Діяльність органів публічної адміністрації у сфері організації дорожнього руху та забезпечення його безпеки не є виключенням з цього правила. Взаємовідносини поліції з учасниками дорожнього руху повинні ґрунтуватися на суворому дотриманні законності, чіткому виконанні своїх обов'язків, поєднанні рішучості й принциповості у попередженні і припиненні правопорушень з уважним і шанобливим ставленням до громадян. Слід пам'ятати, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. У всіх випадках обмеження таких прав поліцейський зобов'язаний роз'яснити громадянину правові та фактичні підстави такого обмеження, а також його права і обов'язки, які виникають у зв'язку з цим обмеженням. У відносинах публічно-правового характеру держава має виступати гарантом законності діяльності її уповноважених органів. Однією з гарантій забезпечення прав людини у відносинах публічно-правового характеру є організація та забезпечення дієвого контролю за діяльністю органів публічного адміністрування. Не є винятком і правовідносини у сфері нагляду за дотриманням правил та норм у сфері безпеки дорожнього руху, де основним представником державних функцій у цій сфері виступають підрозділи патрульної поліції Національної поліції України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наукове дослідження інституту контролю у діяльності правоохоронних органів здійснювали низка вітчизняних та зарубіжних вчених В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, Д. М. Бахрах, Ю. П. Битяк, В. Т. Білоус, І. Л. Бородін, С. Г. Братель, М. Г. Вербенський, І. П. Голосніченко, Є. В. Додін, Р. А. Калюжний, С. В. Ківалов, В. В. Коваленко, А. Т. Комзюк, С. Ф. Константінов, Н. Р. Нижник, В. І. Олефір, О. І. Рябко, О. Ю. Синявська, М. С. Студенікіна, Х. П. Ярмакі, Н. М. Ярмиш та ін. Підґрунтям цього дослідження стали наукові роботи В. М. Гаращука, В. К. Колпакова, Т. О. Гуржія. Було ретельно проаналізовано попередньо захищені дисертації з аналогічним предметом дослідження: О. М. Музичука "Контроль за діяльністю правоохоронних органів в Україні: адміністративно-правові засади організації та функціонування" (2010); Т. А. Плугатар "Відомчий контроль за забезпеченням прав та свобод громадян в діяльності міліції" (2011); О. Ю. Дубинського "Відомчий контроль в органах внутрішніх справ України як функція державного управління" (2012); О. Ф. Климюк "Зовнішній контроль за діяльністю Міністерства внутрішніх справ України в умовах демократичної трансформації суспільства (адміністративно-правовий аспект)" (2014) тощо. Утім, мета, завдання та безпосередній предмет нашого дослідження не збігаються повністю із предметною галуззю вказаних дисертаційних робіт.

Метою цієї статті є вивчення теоретичних нормативно-правових і прикладних засад здійснення відомчого (внутрішнього) контролю за діяльністю персоналу патрульної поліції щодо нагляду за дорожнім.

Виклад основного матеріалу. Як слушно зазначає В. К. Колпаков – контроль є одним із найбільш поширених і дієвих способів забезпечення законності. Його сутність полягає в тому, що суб'єкт контролю здійснює облік і перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції [1, с. 103]. В. М. Гаращук з цього приводу каже, що контроль та нагляд є факторами, що дисциплінують поведінку службовців державного апарату та громадян як у сфері державного управління, так і в суспільстві взагалі. Це важливі чинники вдосконалення державного управління в Україні, оновлення якого має здійснюватись шляхом використання відповідних заходів щодо відслідковування процесу реформ, які здійснюються в суспільстві [2, с. 4].

© Пилипів Р., 2018

З приводу застосування термінів "контроль" та "нагляд" наша позиція збігається з поглядами тих вчених (Д. М. Бахрах, О. І. Рябко, М. С. Студенікіна, Х. П. Ярмакі), які вважають ці поняття фактично тотожними, з деякими зауваженням з приводу того, що останній може становити окремий вид владного, як правило, спеціалізованого в певній галузі контролю (наприклад, прокурорський нагляд тощо).

Залежно від суб'єктів здійснення та сфери застосування контрольна діяльність має свої риси та особливості. У ст. 51 Закону України "Про дорожній рух" окреслюються завдання контролю у сфері дорожнього руху, який спрямований на забезпечення дотримання міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та об'єднаннями, а також громадянами вимог законодавства України про дорожній рух. Як зазначає Т. О. Гуржій багатоаспектність публічного контролю у згаданій сфері, його різновекторний характер та широта організуючого впливу зумовлюють багате розмаїття суб'єктів його реалізації [3, с. 330]. Але на відміну від контролю, про який йдеться в Законі України "Про дорожній рух" (розділі X), об'єктом нашої уваги є контроль за діяльністю самої патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху (далі – БДР), тобто розглядатиметься цільовий контроль окремого напрямку роботи правоохоронного органу.

При здійсненні заходів щодо забезпечення БДР поліцейськими патрулями вирішальну роль відіграє людський фактор. Непрофесійність, несумлінність або зниження пильності персоналу патрульної поліції можуть призвести до погіршення стану БДР, транспортної дисципліни серед учасників дорожнього руху, відчутних матеріальних втрат і навіть до людських жертв. Стан БДР на території обслуговування, на який мають впливати поліцейські, залежить від багатьох чинників, які нами розглядалися у попередньому підрозділі. Одним з основних напрямків підвищення ефективності діяльності патрульної поліції за забезпеченням БДР є грамотна організація системи контролю за діяльністю підрозділу загалом та несенням служби окремими поліцейськими патрулями. У Положенні про здійснення контролю Президента України за діяльністю Збройних Сил України та інших військових формувань передбачено, що метою контролю є визначення здатності об'єкта контролю, його структурних підрозділів виконувати завдання за призначенням та відповідності їх діяльності законодавству [4].

Ми пропонуємо виділити дві основні форми контролю: 1) поточний контроль за повнотою та якістю виконання патрульною поліцією покладених на неї законодавством завдань у сфері БДР (забезпечення публічної безпеки), дотриманням обґрунтованості та правомірності дій поліцейських, який здійснюється посадовими особами Національної поліції, відповідно до нормативних правових актів МВС України; 2) оскарження дій і рішень, здійснюваних (прийнятих) посадовими особами патрульної поліції під час виконання ними функцій, пов'язаних із забезпеченням БДР, який включає досудове та судове оскарження. Основу розподілу цих двох форм контролю становить різноманітна природа ініціювання перевірок дій поліції. Утім, реагування за результатами такого контролю може бути в обох випадках подібним.

Система контролю за роботою підрозділів патрульної поліції взагалі (за всіма напрямками службово-оперативної діяльності) має вигляд структурованої вертикалі, що випливає з функціональних обов'язків керівників того чи іншого рівня. Керівник Національної поліції згідно зі ст. 22 Закону очолює поліцію та здійснює керівництво її діяльністю, забезпечує виконання покладених на неї завдань; у межах компетенції організовує та контролює виконання поліцією Конституції та законів України, актів Президента України, актів КМУ, наказів міністерств, а також наказів і доручень Міністра внутрішніх справ України з питань, що належать до сфери діяльності поліції та ін. У свою чергу, організацію діяльності, контроль за діяльністю патрульної поліції здійснює начальник Департаменту патрульної поліції (далі – ДПП), права та обов'язки якого визначаються відповідним Положенням [5]. Зокрема до функцій Департаменту належить: опрацювання та узагальнення пропозицій, розгляд листів, заяв і скарг громадян, установ та організацій, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань, що належать до компетенції патрульної служби. Ужиття вичерпних заходів щодо усунення причин і умов, що призвели до повторного звернення громадян зі скаргами. Керівник ДПП організовує, координує та контролює діяльність органів патрульної поліції у сфері забезпечення публічного порядку і громадської безпеки громадян, БДР; забезпечує та здійснює особистий прийом громадян, які звернулися до МВС з питань, пов'язаних із діяльністю патрульної поліції. У встановленому порядку розглядає депутатські запити, звернення народних депутатів України, скарги, заяви, листи громадян та іншу кореспонденцію, що надходить ДПП, та дає доручення щодо своєчасного й об'єктивного вирішення порушених питань тощо [6]. Контрольні повноваження керівників територіальних Управлінь патрульної поліції випливають з їх посадових інструкцій, затверджених очільником Департаменту. Таким чином, кожна сходинка цієї "ієрархічної драбини" через спеціально призначені апарати служб має здійснювати контроль за діяльністю патрульної поліції щодо забезпечення БДР. Наприклад, у складі територіальних Управлінь та стройових підрозділів (полків, батальйонів) патрульної поліції існують відділи (сектори) моніторингу, на які покладаються обов'язки щодо здійснення контролю за діяльністю поліцейських цього підрозділу.

Особливість судового оскарження дій та рішень, здійснюваних (прийнятих) посадовими особами патрульної поліції, полягає у правовій оцінці, яку суд дає діям і (або) рішенням окремих посадових осіб підрозділів патрульної поліції з приводу забезпечення БДР. Контроль за діяльністю поліції в межах реагування на досудове оскарження включає в себе прийняття рішень і підготовку відповідей на звернення заявників, що містять скарги на рішення, дії (бездіяльність) співробітників поліції. Процедура реагування залежно від змісту скарги (звернення) здійснюється відповідно до вимог Законів України "Про звернення громадян", "Про доступ до публічної інформації", КУпАП (у випадку оскарження у справах про адміністративні правопорушення), відомчих наказів та посадових інструкцій співробітників поліції. За наявності підстав стосовно посадових осіб поліції може бути проведено службове розслідування згідно з положеннями Інструкції про порядок проведення службових розслідувань в ОВС України (затвердженої наказом МВС України від 12.03.2013 р. № 230).

У свою чергу, поточний контроль має включати в себе проведення перевірок якості та правильності виконання покладених на патрульних поліції завдань у сфері забезпечення БДР під час несення служби, виявлення і усунення порушень прав учасників дорожнього руху. Практика контролю за діяльністю стройових підрозділів колишньої міліції передбачала, що поточний контроль здійснюється шляхом проведення гласних і негласних (прихованих) перевірок дотримання і виконання правоохоронцями своїх посадових інструкцій, інших нормативно-правових актів України. Правильна організація таких перевірок мала сприяти підвищенню рівня особистої

відповідальності працівників підрозділу під час служби, забезпеченню законності, виявленню слабких місць за певними напрямками службової діяльності.

На сьогодні в Національній поліції не існує Інструкції чи методичних рекомендацій, які б чітко окреслювали мету, засади та єдиний порядок проведення перевірок несення служби поліцейських патрульної поліції. Такого документа не розроблено ані на рівні Національної поліції, ані у ДПП. Інструкція з питань діяльності підрозділів ДПС ДАІ, яка була затверджена наказом МВС України від 27.03.2009 р. № 111 (на сьогодні втратила чинність), встановлювала обов'язковість для безпосередніх керівників підрозділів (як правило, не нижче командира взводу) проведення гласних перевірок підпорядкованих працівників не менше одного разу за робочу зміну. Безумовно, що такі вимоги призводили до формального виконання цієї вимоги, переважно "на папері", – роблячи лише записи у службовій документації. Із цього приводу слід зазначити, що на сьогодні організація несення служби нарядів патрульної поліції порівняно з ДПС ДАІ зазнала значних зрушень у позитивний бік. Вагомий внесок в удосконалення організації несення служби зроблено завдяки технічному спорядженню поліцейських. Кожний екіпаж (наряд) патрульної поліції оснащений бортовим комп'ютером (планшетом) з електронною базою даних, GPS-системою, відеокамерою у салоні автомобіля, нагрудними відеокамерами (так звані "бодікамери") – у кожного поліцейського. Кожної зміни особовим складом відділів моніторингу та аналітичного забезпечення підрозділів патрульної поліції проводиться вибірковий перегляд відео з нагрудних камер поліцейських, у разі виявлення порушень службової дисципліни, проводяться службові розслідування та перевірки (Лист ДПП Національної поліції України від 15.05.2017 р. № П-3237/41/2/01-2017 "Щодо контролю за діяльністю поліцейських Департаменту патрульної поліції).

Виходячи з цього, на сьогодні можна виокремити декілька схем організації поточного контролю несення служби нарядами патрульної поліції: а) за допомогою технічних засобів; б) силами спеціальних перевіряючих; в) змішаний контроль.

Моніторинг несення служби із застосуванням сучасних технічних засобів здатний не тільки забезпечувати оперативний та фактично постійний контроль за діями персоналу патрульної поліції, керувати ними, але й виключити негативний вплив будь-яких суб'єктивних чинників з боку перевіряючих. Відстеження місцезнаходження патрулів та інформаційний обмін з ними здійснюється завдяки роботі Центру управління нарядами "ЦУНАМІ". У режимі *on-lain* наряди поліції отримують інформацію про виклики на планшети, реєструють час прибуття й перебування на тому чи іншому об'єкті (адреса за викликом, оформлення ДТП, доставляння осіб та оформлення відповідних матеріалів у територіальних відділах (відділеннях) Національної поліції тощо). Згідно зі Стандартними оперативними процедурами (далі – СОП) (є лише методичними рекомендаціями розробленими ДПП, які не мають сили нормативно-правового акту) патрульний за допомогою радіозв'язку постійно підтримує зв'язок з керівником (командиром) і черговою частиною. Щогодини патрульний повинен повідомляти про своє місцезнаходження і обстановку на своїй території. Після погодження з командиром, патрульний інформує чергову частину про вихід на перерву і фіксує час. Патрульний зобов'язаний за допомогою радіозв'язку повідомляти черговій частині про порушення дорожнього руху, особу підозрюваного чи затриманий транспортний засіб тощо (п.п. 4 та 5 розділу VI СОП) [7].

Наступним елементом "технічного контролю" несення служби можна вважати використання поліцейськими під час несення служби відеозапису. Питання використання нагрудних відеореєстраторів на відомчому рівні регулюються наказом ДПП від 03.02.2016 р. № 100, яким затверджено "Інструкцію про порядок зберігання, видачі, приймання, використання нагрудних відеокамер (відеореєстраторів) працівниками патрульної поліції та доступ до відеозаписів з них" та наказом ДПП від 24.11.2015 р. № 14/1 "Про порядок зберігання, використання відеозапису з відеореєстраторів патрульних". Інструкцією, затвердженою Наказом ДПП № 100, передбачено: а) необхідність відеофіксації: "використання нагрудних відеокамер (відеореєстраторів) як превентивного поліцейського заходу є важливим елементом функціонування патрульної поліції, покликаним гарантувати чесність, відкритість та антикорупційну спрямованість діяльності патрульної поліції" (п. 1.3 розділу І Інструкції); б) випадки застосування такого превентивного заходу: "нагрудна відеокамера (відеореєстратор) має активовуватись працівником патрульної поліції та бути в режимі відеозйомки за будь-якого контакту з особами (п. 3.3. розділу ІІІ Інструкції). При цьому зазначається, що "після активації нагрудної відеокамери (відеореєстратора) все спілкування повинно бути записане безперервно" (п. 3.5 розділу ІІІ Інструкції). Кожному відеореєстратору присвоюється ідентифікаційний номер та при виході на зміну працівник патрульної поліції оглядає його на справність і розписується про це у відповідному журналі, а при закінченні зміни здає прилад у найкоротший строк (п. 2.3, 2.8 розділу ІІ Інструкції) [8].

Проте, попри зручність та інші позитивні моменти першого варіанту контролю за несенням служби поліцейськими (за допомогою технічних засобів), він не може бути універсальним. По-перше, супутникове покриття в різних місцевостях України не є однаково якісним і, іноді система "ЦУНАМІ" дає збій або видає помилкові дані. По-друге, відеозапис нагрудної відеокамери також залежить як від суб'єктивного фактору (момент вмикання та вимкнення), так і від об'єктивного – вихід з ладу техніки, електронного носія інформації тощо. До того ж основна перевага першого варіанту здійснення контролю (силами спеціальних перевіряючих) полягає в тому, що досвідчений перевіряючий може не тільки проконтролювати несення служби патрульними, але і, в разі необхідності, надати певну допомогу членам екіпажу патрульної поліції: надавши корисну пораду або, загострившу увагу на окремих недоліках у порядку здійснення служби тощо. Безумовно, що найефективнішим є змішаний контроль – оптимальне поєднання використання можливостей технічних засобів та особистої участі перевіряючих осіб.

Отже, порівняно з часами діяльності колишньої ДПС ДАІ організація несення служби патрульної поліції щодо нагляду за дорожнім рухом суттєво змінилася. Закономірним та обґрунтованим за таких умов є відхід від обов'язкових щоденних перевірок діяльності підпорядкованого персоналу безпосередніми керівниками підрозділів патрульної поліції, але актуальним і необхідним для поліпшення роботи поліцейських залишаються гласний та негласний контроль співробітниками апарату ДПП та його територіальних підрозділів (наприклад, відділами (секторами) моніторингу). У ході негласного та гласного контролю увага спеціальних перевіряючих має звертатися на питання: дотримання поліцейськими транспортної дисципліни під час керування патрульним автомобілем; дотримання ними заходів особистої безпеки під час зупинення транспортних засобів та спілкування з учасниками дорожнього руху; реагування з боку поліцейських на порушення ПДР учасниками дорожнього руху; вміння користувати-

ся спеціальними технічними засобами, призначеними для виявлення та фіксації порушень у сфері БДР; увага до найбільш уразливих категорій учасників дорожнього руху (таких як діти, люди похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності); вжиття заходів до забезпечення БДР на ділянках з незадовільними дорожніми умовами та перешкодами для руху; навичок регулювання дорожнього руху в місцях його ускладнення тощо. За необхідності такі перевірки мають переходити або в надання консультативної чи практичної допомоги з боку перевіряючих осіб, або у відсторонення осіб (несення служби яких контролювалося) від виконання службових обов'язків у випадку виявлення суттєвих порушень законності чи дисципліни. Тому діяльність спеціальних перевіряючих має бути урегульована на рівні відомчого наказу або, як мінімум, на рівні методичних рекомендацій. Проте до цього часу слід констатувати брак нормативного урегулювання порядку проведення контролю несення служби патрульними поліцейськими.

Висновки. Контроль і нагляд за діяльністю патрульної поліції у сфері забезпечення БДР є важливим елементом функціонування патрульної поліції, який становить системну цілеспрямовану діяльність уповноважених суб'єктів (державних органів та громадськості), спрямовану на отримання об'єктивної інформації про здатність підрозділів патрульної поліції та окремих поліцейських виконувати покладені завдання щодо забезпечення БДР у відповідності до законодавства, з метою удосконалення цього напрямку роботи. Системність такого контролю має полягати у тому, щоб окремі суб'єкти та елементи цієї діяльності функціонували у взаємодії та спрямовували свої дії на досягнення єдиної мети. Ураховуючи суб'єктивний склад та особливості діяльності можна виділити наступні види контролю за роботою патрульної поліції у сфері забезпечення БДР: державний та відомчий контроль; судовий контроль; прокурорський нагляд; громадський контроль, а також оскарження дій (бездіяльності) співробітника поліції [9, с. 85].

Для успішного виконання покладених на патрульну поліцію завдань у сфері забезпечення БДР, протидії злочинності, забезпечення при цьому прав учасників дорожнього руху слід привести у відповідність правові та методичні засади здійснення контролю за діяльністю персоналу патрульної служби Національної поліції.

З метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення БДР в Україні слід розробити окремі рекомендації стосовно організації та порядку здійснення поточного контролю за несенням служби поліцейськими. Такі рекомендації мають бути затверджені наказом керівництва Національної поліції.

Дискусія. Проаналізовані до цього види контролю (ураховуючи суб'єктів його здійснення) належать до державного (відомчого) контролю. Втім громадськість також є активним суб'єктом контролюючого процесу за діяльністю поліції у сфері забезпечення БДР. Громадяни України беруть участь у здійсненні цивільного контролю над правоохоронними органами як через громадські організації, членами яких вони є, через депутатів представницьких органів влади, так і особисто шляхом звернення до відповідних державних органів, зокрема прокуратури, суду в порядку, визначеному законодавством України. Громадські організації мають право: запитувати та отримувати в установленому порядку від правоохоронних та інших органів інформацію, яка не містить державної таємниці, з питань діяльності патрульної поліції; брати участь у громадських дискусіях та відкритих парламентських слуханнях з питань реформування і діяльності поліції тощо. ЗМІ в установленому порядку можуть: а) запитувати та безоплатно отримувати від поліції відкриту інформацію, документи і матеріали з питань, віднесених до їхньої компетенції (зокрема у сфері БДР). Керівники відповідних органів поліції зобов'язані безперешкодно надавати таку інформацію; б) поширювати отриману інформацію через пресу, радіо, телебачення, засоби глобальної інформаційної мережі Інтернет та в інший спосіб, дотримуючись вимог законодавства щодо збереження державної таємниці; в) публікувати офіційні відповіді органів державної влади та поліції на матеріали, які стосуються забезпечення БДР, що були оприлюднені раніше (ст.ст. 19 та 20 Закону України "Про демократичний цивільний контроль…".

Згідно із Законом України "Про Національну поліцію" громадський контроль за діяльністю поліції втілюється у таких заходах: 1) звітування про поліцейську діяльність (публікування на офіційних веб-порталах органів поліції таких звітів раз на рік) (ст. 86); 2) прийняття резолюції недовіри керівникам органів поліції (мотиви та обставини недовіри з'ясовуються в ході службової перевірки) (ст. 87); 3) зустрічі керівників територіальних органів поліції з представниками органів місцевого самоврядування на рівнях областей, районів, міст та сіл з метою налагодження ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування і населенням (ст. 88); 4) спільні проекти з громадськістю (ст. 89); 5) залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських (ст. 90). На сьогодні залишається дискусійним питанням права громадськості, окремих активних діячів щодо втручання в оперативну службову діяльність поліцейських при виконанні ними службових обов'язків. Це зокрема має вираз у відеофіксації, фотографуванні дій поліцейських активне втручання у конфлікт поліцейського з правопорушником. Мають бути чітко встановлені межі дозволеної поведінки, які можна вважати елементами громадського контролю, на відміну від такого втручання, яке заважає роботі поліції.

Список використаних джерел:

1. *Колпаков В. К.* Адміністративне право України *[Електронний ресурс]* : навч. посіб. / В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 544 с. – Режим доступу: http://www.info-library.com.ua/books-text-7952.html (дата звернення: 10.10.2018).

2. *Гаращук В. М.* Теоретико-правові проблеми контролю та нагляду у державному управлінні : дис ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / В. М. Гаращук / НЮА України ім. Яр. Мудрого. – Х., 2003. – 412 с.

3. *Гуржій Т. О.* Державна політика безпеки дорожнього руху – теоретико-правові та організаційні засади: дис. … д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Т. О. Гуржій / ДНДІ МВС України. – К., 2011. – 551 с.

4. Про посилення контролю за діяльністю Збройних Сил України та інших військових формувань: Указ Президента України від 14.02.2015 р. № 84/2015 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 14. – Ст. 16.

5. Про затвердження Положення про патрульну службу МВС: Наказ МВС України від 02.07.2015 р. № 796 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 54. – Ст. 203.

6. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції: Наказ Національної поліції України *[Електронний ресурс] :* від 06.11.2015 р. № 73 (у редакції Наказу Національної поліції від 31.10.2016 р. № 1114 "Про внесення змін до Положення про Департамент патрульної поліції"). – Режим доступу: http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Polozhennya_DPP_zi_zminamy_vid_31_10_16.pdf (дата звернення: 10.10.2018).

7. Стандартні операційні процедури: *[Електронний ресурс] :* методичні рекомендації для поліцейських патрульної поліції / Програмний додаток "Патруль". – Режим доступу: http://www.patrul.in.ua/politsejskomu/standartni-operatsijni-protseduri/#rozdil6 (дата звернення: 10.10.2018).

8. Про затвердження Інструкції про порядок зберігання, видачі, приймання, використання нагрудних відеокамер (відеореєстраторів) працівниками патрульної поліції та доступ до відеозаписів з них: Наказ Департаменту патрульної поліції Національної поліції України *[Електронний ресурс] :* від 03.02.2016 р. № 100 / Платформа правозахисних організацій "Експертна група "Поліція під контролем"". – Режим доступу: http://police-experts.info/2016/04/14/article-videofixation/ (дата звернення: 10.10.2018).

9. *Пилипів Р. М.* Контроль і нагляд за діяльністю патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє / Р. М. Пилипів // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.) : у 2-х т. / відп. ред. Г. О. Ульянова. – О. : Гельветика, 2017. – Т. 2. – С. 84–86.

Надійшла до редколегії 01.12.18

Р. Пылыпив, канд. юрид. наук, доц.
Ивано-Франковский филиал Открытого международного университета развития человека "Украина", Ивано-Франковск, Украина

ОТДЕЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ И ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ВЕДОМСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПАТРУЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ ПО НАДЗОРУ ЗА ДОРОЖНЫМ ДВИЖЕНИЕМ

Исследуются особенности и способы осуществления ведомственного (внутреннего) контроля деятельности патрульной полиции (отдельных ее должностных лиц) по обеспечению безопасности дорожного движения. Выделяются две основные формы контроля: текущий контроль полноты и качества исполнения патрульной полицией возложенных на нее законодательством задач и обжалования действий и решений, осуществляемых (принятых) должностными лицами патрульной полиции. Подчеркивается, что четкой регламентации организации и порядка проведения контроля несения службы полицейскими патрульной полиции до сих пор не существует, в связи с чем обосновывается необходимость разработки и утверждения приказом Национальной полиции соответствующих рекомендаций.

Ключевые слова: безопасность дорожного движения, законность,обеспечение прав граждан, контроль, патрульная полиция.

R. Pylypiv, Candidate of Legal Sciences, Associate Professor
Ivano-Frankivsk Branch Open International University of Human Development "Ukraine", Ivano-Frankivsk, Ukraine

SELECTED ISSUES OF IMPROVEMENT AND IMPLEMENTATION OF DEPARTMENTAL CONTROL OF THE ACTIVITY OF THE PATROL POLICE ON THE SUPERVISION OF ROAD TRAFFIC

The article is devoted to the establishment of features and methods of departmental (internal) control of the patrol police (its individual officials) to ensure road safety. There are two main forms of control: current control of the completeness and quality of execution by the patrol police of the tasks entrusted to it by the legislation and appealing against actions and decisions carried out (adopted) by the officers of the patrol police. It is emphasized that a clear regulation of the organization and procedure for monitoring the service of police officers of the patrol police still does not exist, and therefore the need for the development and approval of relevant recommendations by the order of the National Police is justified.

Keywords: road safety, legality, ensuring the rights of citizens, control, patrol police.

УДК 340.1

Yu. Reminska, PhD student, Lawyer at Research Department
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

SCIENTIFIC RESEARCH IN THE RULE OF LAW FIELD: CURRENT SITUATION AND LONG-TERM PERSPECTIVES

The universalization of international legal regulation presupposes formation of the common vision regarding the certain social values. Among such social values is well-known rule of law idea, which serves as an umbrella principle for the international community. The purpose of this article is to reveal the nature of the rule of law theoretical evaluation. The author discusses the issue of the pragmatic understanding of the rule of law idea. Essentially, attention was concentrated predominantly on the foreign legal thinker's researches. The foci of the discussion in this paper are four major fallacies and problems, namely, the components of the rule of law, its conceptualizing by international institutions, and permanent meaning in the globalization processes as well as further development in the field of Ukrainian law theory. In this work such research methods as the comparative and systematic were used. Specifically, with the aid of first method, it is possible distinguish main peculiarities of the foreign legal tradition from the Ukrainian knowledge about the rule of law. Indeed, the systematic method allows the author to reveal main gaps in the rule of law conceptualizing, thus create a set of questions serving as the focal points for the future academic findings. The author argues, there is a great difference between rule of law that operates at the international level (as fundamental regulator between States or/and other international institutions) and rule of developed by various international institutions with an aim to promote and "incorporate" this concept (or its particular component parts) into national legal systems. In other words, international organizations (both governmental and non-governmental) as the key actors in international law-making process often use the rule of law in their external policies, main aim of which is to promote different legal values (such as human rights and democracy) and various governance standards. It is concluded that the rule of law conceptualization could be done at different levels. Furthermore, the implementation mechanisms of the researched principle should be further investigated in the context of Ukrainian legal system.

Key words: rule of law, legal theory, concept, international rule of law, normative standards, foreign jurisprudence, international organizations.

Introduction. Does rule of law principle make a difference in the real world? Does implementation of its core normative standards lead to the improvement of national legal orders? This is the questions that determine the relevance of the present article. For the last decade, the rule of law agenda has become overloaded with dozens issues related to its practical implementation into domestic legal systems. In this context, it is of utmost importance to realize that rule of law has become an effective tool for the global governance to guide assistance policies, planning and implementation of programs concerning human rights.

Taking into account the aforesaid, this research paper is devoted to the systematization of diverse academic findings in the rule of law area. Thus, its overall aim is to examine current situation on the rule of law concept development. This will allow the author to outline further perspectives in the rule of law investigation as well as to mark out existing gaps in its theoretically-normative construction.

In the absence of the rule of law and strong civil society, reformation of particular governance system has no effect and is associated in some cases with exclusion and marginalization within a State. To avoid it, it is necessary to explore modern legal practices on the facilitation of the rule of law adherence. Logically, those legal practices are based on the complex theoretical knowledge, encompassing a wide range of rule of law adaptation mechanisms and models. Unfortunately, in most cases Ukrainian Academe has not possibility to investigate such-line scientific sources. Hence, in accordance with such methods as comparative and systematic, the author intends to demonstrate foreign scientific trends in the rule of law conceptualization.

The key objectives of the article are reflected in its main sub-sections. Particularly, the sub-section A focused on the essential rule of law issues. Next parts oriented on the global rule of law aspects, namely, its international dimension and global operationalization. And, finally, in sub-section G the author tries to highlight unexplored rule of law questions, thus demonstrating its dynamic character.

© Reminska Yu., 2018